

Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

**СИЛАБУС
ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ**

(назва дисципліни)

Освітній рівень	III, освітньо-творчий
Ступінь освіти	доктор мистецтва (II етап – творча аспірантура)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-творча програма	підготовки доктора мистецтва
Статус	вибіркова

Курс	1
Семестр	1
ECTS	4
Аудиторних годин	30
Лекції	12
Семінари	18
Практичні	
Індивідуальні	
Самостійна робота	90
Семестровий контроль	залік

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Черненко Володимир Олександрович, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/person/131
e-mail	ravliks@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Теорія та історія художньої культури» складено відповідно до освітньо-творчої програми доктора мистецтва та навчального плану. Силабус визначає обсяг знань здобувачів, комплекс умінь та компетентностей, яких повинні набути аспіранти відповідно до вимог освітньо-творчої програми, алгоритму вивчення дисципліни «Теорія та історія художньої культури», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання програмних результатів навчання аспірантів.

Метою вивчення навчальної дисципліни є базова підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з історії художньої культури і мистецтв, ознайомлення з центральними проблемами методології мистецької освіти, її педагогічних умов, сучасного змісту й методів мистецького навчання, розкриття виховного потенціалу мистецтва; забезпечення розуміння основних процесів і

закономірностей виникнення й розвитку художньої культури та мистецтва; розкриття взаємозв'язку різних складових історичного розвитку художньої культури й мистецтв та еволюції їх теоретичних ідей.

Згідно з вимогами освітньо-творчої програми здобувачі повинні **знати**:

- види й жанри мистецтва, витоки художньої культури та особливості образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та дизайну;
- визначні пам'ятки архітектури, скульптури та живопису;
- характерні особливості мистецьких творів;
- напрями та течії в художній культурі та мистецтві;
- особливості сучасного українського та світового мистецтва та культури.

Уміти:

- розрізняти стилі та напрями в художній культурі;
- аналізувати художні твори мистецтва.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей**, зокрема:

ІК. Здатність визначати та розв'язувати комплексні проблеми в галузі музичного мистецтва; володіти методологією творчої, наукової та педагогічної діяльності; створювати оригінальні цілісні наукові/творчі концепції, проводити самостійне науково-творче дослідження, результати якого відповідають вимогам новизни та актуальності, мають теоретичне та практичне значення.

ЗК 01. Здатність до оволодіння науковою компетентністю та розвитку творчих здібностей, спрямованими на формування загально-культурного системного світогляду.

ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та оцінки сучасних наукових/творчих досягнень, генерування нових ідей при вирішенні творчих, дослідницьких, педагогічних, практичних завдань.

ЗК 03. Здатність до саморозвитку та самовдосконалення протягом життя, оцінювання рівня власної фахової компетентності та підвищення професійної кваліфікації, адаптації до змін у професійній творчій та педагогічній діяльності.

СК 04. Здатність до застосування інноваційних технологій та методів, необхідних для розв'язання комплексних проблем у галузі музичного мистецтва, інтегрування знань з інших сфер гуманітаристики.

СК 05. Здатність до використання педагогічних технологій для передачі наукових знань майбутнім фахівцям з дотриманням людиноцентристського підходу в навчанні.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Знання методології мистецтвознавства, психології та педагогіки, застосування усталених методів та підходів у власних наукових та / або інноваційно-творчих проектах, а також у власній творчій та / або педагогічній практиці.

ПРН 4. Опанування сучасними інструментами та технологіями пошуку, обробки та аналізу інформації, вміння систематизувати та інтерпретувати отримані результати.

ПРН 6. Вміння презентувати отримані результати досліджень (зокрема – іноземною мовою), кваліфіковано відображати результати науково-творчої роботи у публікаціях.

Перелік тем

Тема 1. Феномен «культури»: генеза, структурні елементи, функції. Основні теоретичні проблеми мистецтвознавства.

Тема 2. Первісна культура.

Тема 3. Антична культура.

Тема 4. Культура середньовічної Європи.

Тема 5. Культура Ренесансу.

Тема 6. Культура Нового часу та Просвітництва (XVII–XVIII ст.).

Тема 7. Культура України.

Тема 8. Культурні особливості XIX ст.

Тема 9. Культура XX–XXI ст.: провідні тенденції.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські і практичні заняття та самостійна робота, есе, презентація.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger, Telegram.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
64–74	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Система оцінювання

Рівні компетентності	Національна шкала	ECTS шкала	Критерії оцінювання
Високий рівень 90-100	Відмінно	A	Володіє теоретичними знаннями навчального курсу на високому рівні та постійно поновлює їх. Володіє професійною термінологією. Чітко розуміє логічні зв'язки з іншими навчальними дисциплінами. Опрацьовує матеріал на творчому рівні та використовує певний обсяг позапрограмного матеріалу. Виконує стандартні завдання та розв'язує деякі завдання підвищеної складності. Самостійно працює із додатковим матеріалом навчального курсу.

Достатній рівень 82-89 75-81	Добре	В, С	Володіє теоретичними знаннями навчального курсу на достатньому рівні. Володіє професійною термінологією. Робить узагальнення, іноді наводить власні висновки. Знаходить логічні зв'язки між окремими темами курсу. Виконує стандартні завдання з незначними помилками, які може самостійно виправити й пояснити.
Середній рівень 64-74 60-63	Задовільно	Д, Е	Володіє теоретичними знаннями навчального курсу на середньому рівні. Знає професійну термінологію, може дати визначення майже усіх термінів. Виконує стандартні завдання з незначними помилками, які може самостійно пояснити після виправлення викладачем. Рідко виявляє ініціативу під час занять. Не виявляє самостійного творчого мислення та ініціативи під час навчальних занять.
Незадовільний рівень 35-59 0-34	Незадовільно	FX, F	Володіє теоретичними знаннями навчального курсу на початковому рівні. Знає професійну термінологію, може дати визначення лише деяких термінів, пояснює їх спрощено. Переказує прочитаний матеріал без пояснень та аналізу. Виконує стандартні завдання з грубими помилками. Не виявляє пізнавального інтересу до навчальної дисципліни. Працює безсистемно. Виконує тільки окремі завдання.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика викладання дисципліни

Викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендована література

1. Бальзак О. Про мистецтво. Київ, 1981. 476 с.
2. Бойчук В. Думки про мистецтво // Живописна Україна. Вип. 1-2. 1992.
3. Бровко М. М. Мистецтво: філософсько-культурологічні виміри. Київ, 2008. 237 с.
4. Гадамер Г. Герменевтика і поетика. Київ: Юніверс, 2001.
5. Історія українського мистецтва : у 5 Т. Київ, 2007.

6. Культурологія/ Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Кондратюк А. Ю. та ін. Київ, 2009. 392 с.
7. Левчук Л.Т. Західноєвропейська естетика ХХ ст. Київ, 1997. 244с
8. Міляєва Л.С. Українське мистецтво XIV- першої половини XVII ст. Київ, 1963. 65 с.
13. Мозолевський Б.М. Скіфський степ. Київ, 1983. 200с.
14. Овсійчук В.А. Українське малярство Х–XVIII століть: проблеми кольору. Львів, 1996. 479с.
15. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації. Соціокультурний розвиток людства. Київ, 1996. 358 с.
16. Романець В.А. Психологія творчості: навч. посіб. для ВНЗ. Київ: Либідь, 2001.
17. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань. Київ: ВХ, 2008.
18. Сторі Д. Теорія культури та масова культура: вступний курс. Київ: Акта, 2005.
19. Франко І. Я. Із секретів поетичної творчості. Київ, 1969. 191 с.
20. Фромм Е. Мати або бути? Харків, 2020. 304 с.
21. Фуко М. Наглядати й карати. Народження в'язниці. Київ, 2020. 452 с.
22. Чижевський Дм. Григорій Сковорода як філософ і як містик. Мюнхен, 1938. 38 с.
23. Шейко В.М. Історія світової культури: Навч. посібник. Київ, 2006.
24. Шейко В.М. Історико-культурологічні аспекти психоаналізу. Харків: Основа, 2001.
25. Яценко О. Д. Метафізика культури: від онтології до технології, від реальності до віртуальності. Київ, 2020. 112 с.
26. Kostelanetz R. Dictionary of the Avant-Gardes. New York, London, 2001. 546 p.
27. Obrist H.U. Interviews Volumes 1-2. Milano, 2003. 248 p.
28. Fischer E. The Necessity of Art. London, 2010. 340 p.
29. Fried M. Art and Objecthood: Essays and Reviews. Chicago, 1998. 300 p.
30. Wilson M. How to Read Contemporary Art. London, 2013. 328 p.